

Asia: VN/13551/2019

Valtioneuvoston periaatepäätös Kiertotalouden strategisesta ohjelmasta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

LAUSUNTO VALTIONEUVOSTON PERIAATEPÄÄTÖKSESTÄ KIERTOTALOUDEN STRATEGISEKSI OHJELMAKSI

Ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuuden hupeneminen ja luonnonvarojen ylikulutus ovat aikamme suurimpia globaaleja ongelmia. Kiertotalous nähdään ratkaisuna näihin haasteisiin. Pääministeri Marinin hallituksen ohjelmassa on asetettu tavoitteeksi vahvistaa Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä. Myös Euroopan vihreän kehityksen ohjelmassa yksi keskeinen osa-alue on teollisuuden kannustaminen puhtaaseen kiertotalouteen.

Siirtymä kiertotalouteen on Suomelle merkittävä mahdollisuus. Kiertotalous tarjoaa keinon vahvistaa Suomen vientivetoista taloutta ja työllisyyttä. Samalla se vähentää luonnonvarojen kulutusta sekä siitä aiheutuvia hiilidioksidipäästöjä ja muita ympäristövaikutuksia.

Kiertotaloudessa ei ole kyse ainoastaan taloudesta ja teknologisista ratkaisuista. Siirtymä hiilineutraaliin kiertotalouteen edellyttää kokonaisvaltaista muutosta sekä yhteiskunnan päätöksenteossa ja suunnittelussa että yritysten, kotitalouksien ja kuluttajien asenteissa ja käyttäytymisessä.

Suomelle on laadittu strateginen kiertotalouden edistämishjelma vuoteen 2035. Kiertotalouden edistämishjelmassa ehdotetaan tavoitteita luonnonvarojen käytölle sekä toimenpiteitä, joilla hiilineutraalista kiertotalousyhteiskunnasta tulee taloutemme kestävä perusta vuonna 2035.

Tavoitteena on muutos, jolla kiertotaloudesta luodaan talouden uusi perusta. Ohjelmalla hallitus haluaa vahvistaa Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä. Valtioneuvosto on tehnyt ohjelman pohjalta periaatepäätöksen kiertotalouden strategisesta ohjelmasta.

Kiertotalouden strategisen ohjelman tavoitteiden toteutuminen edellyttää toimia ja muutosta kaikilla sektoreilla, yrityksissä ja kunnissa sekä valtionhallinnossa. Ohjelmassa on esitetty 41 toimenpidettä ja niille keskeiset toteuttajat ja yhteistyökumppanit. Tavoitteena on, että toimet käynnistyvät mahdollisimman pian ja niitä toteutetaan yli hallituskauden.

Ohjelman visiona on, että Suomessa vuonna 2035 hiilineutraali kiertotalousyhteiskunta on menestyvän taloutemme perusta, jossa:

- Kestävät tuotteet ja palvelut ovat talouden valtavirtaa ja jakamistalous arkipäivää.
- Valintamme ovat tulevaisuuskestäviä ja vahvistavat reilua hyvinvointiyhteiskuntaa.
- Vähemmällä enemmän: luonnonvarojen käyttö on kestäväää ja materiaalit pysyvät kierrossa pidempään ja turvallisesti.
- Kiertotalouden läpimurto on tehty innovaatioiden, digitaalisten ratkaisujen, fiksun sääntelyn sekä vastuullisten sijoittajien, yritysten ja kuluttajien avulla.
- Kiertotalous-Suomi vaikuttaa maailmalla ja tarjoaa kestäviä ratkaisuja kansainvälisillä markkinoilla.

Vision toteutuminen edellyttää luonnonvarojen kestäväää ja tehokasta käyttöä. Tätä linjaavat seuraavat askeleet ja tavoitteet:

- Uusiutumattomien luonnonvarojen kulutus vähenee, ja uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käyttö voi kasvaa siten, että kotimaan primääriraaka-aineiden kokonaiskulutus ei 2035 ylitä vuoden 2015 tasoa. Vientituotteiden valmistukseen käytetyt luonnonvarat eivät kuulu tavoitteen piiriin.
- Resurssien tuottavuus kaksinkertaistuu vuoden 2015 tilanteesta vuoteen 2035 mennessä.
- Materiaalien kiertotalousaste kaksinkertaistuu vuoteen 2035 mennessä. Kiertotalouden strategisen ohjelman tavoitteiden toteutuminen edellyttää toimia ja muutosta kaikilla sektoreilla, yrityksissä ja kunnissa sekä valtionhallinnossa. Kiertotalousohjelma painottaa kiertotalouden nostamista kestäväää talouskasvua tavoittelevan elinkeinopolitiikkamme strategiseksi painopisteeksi. Samalla se kutsuu kaikki yhteiskunnan toimijat – kansalaiset, yritykset, järjestöt ja päättäjät – pohtimaan, kehittämään, kokeilemaan sekä myös vaatimaan ja toteuttamaan konkreettisia tapoja ja tekoja, jotka edistävät hiilineutraalia kiertotalousyhteiskuntaa.

Kiertotalouden strategisessa ohjelmassa esitetään toimenpiteitä liittyen kannusteisiin, markkinoihin, innovaatioihin, digitalisaatioon, osaamiseen ja ulkopolitiikkaan. Ohjelman toteuttamisesta, seurannasta ja koordinoinnista vastaa perustettava Kiertotalousohjelman johtoryhmä, joka raportoi

hallituksen ilmasto- ja energiapoliittiselle ministeriryhmälle. Ohjelman seurannan tueksi on valittu kahdeksan indikaattoria. Indikaattorit kuvaavat esimerkiksi materiaalivirtoja, asenteita ja hankintojen innovatiivisuutta.

Lausunto

Luonnon monimuotoisuuden hupeneminen ja ilmastokriisi ovat kiireellisiä ja laajoja ongelmia, joiden pysäyttämällä on kiire. Ylikulutus on vahvasti kytköksissä molempiin ongelmiin. Etelä-Karjala liitto toteaa kiertotalouden strategisesta ohjelmasta, että toimintasuunnitelma on kattava kokonaisuus ja liitto on tyytyväinen ohjelmaluonnoksen läpileikkaavuuteen yhteiskunnan eri sektoreiden osalta. Liitto pitää tärkeänä, että ohjelmatyötä sovitetään yhteen muiden ilmasto- ja kiertotalousasioita sisältävien ohjelmien toteuttamiseen ja ohjelman toteuttamiseen osoitetaan riittävästi resursseja.

Ohjelman tavoitteiden osalta Etelä-Karjalan liitto haluaa nostaa esille uusiutuvien raaka-aineiden mahdollisuudet. Tavoite kotimaisten primääriraaka-aineiden vähentämisestä niputtaa nyt uusiutuvat ja uusiutumattomat raaka-aineet yhteen. Tavoitteen tarkentaminen on tarpeen, ettei uusien tekniikoiden ja biopolttoaineiden kehitystyö tulevaisuudessa vaarannu.

Etelä-Karjalan liitto näkee erittäin tärkeänä, että myös vetytalous on keskeinen osa kiertotalouden ratkaisuja ja tarvittavaa energiamurrosta fossiilisista polttoaineista eroon pääsemiseksi.

Seurantaan esitetyt kahdeksan indikaattoria ovat monipuolisia ja toteutumisen seuranta on tarpeen. Indikaattoreita tarkentamis- ja kehittämistyötä on syytä tehdä tarpeen mukaan ohjelmatyön edetessä.

Liitto näkee ohjelmassa esiin nostetut uusien liiketalousmahdollisuuksien kehittämisen tukemisen sekä kiertotalousosaamisen viemisen osaksi koulutusjärjestelmää, oppilaitosyhteistyötä ja työelämäosaamista erityisen positiivisina asioina.

Blomqvist Laura
Etelä-Karjalan liitto